

Sjøforsikring

Trine-Lise Wilhelmsen
Nordisk institutt for sjørett

Oversikt

- o De viktigste typer av sjøforsikring
- o Rettskilder
- o Forsikringskontrakten - NP
- o Forsikringssum og forsikringsverdi - NP
- o Dekningsfeltet - NP
- o Opplysnings- og omsorgsplikter - NP

1. De viktigste typer sjøforsikring

- o Forsikring knyttet til skip
- o Forsikring av varer under transport
- o Noen andre sonringer

Sjøforsikring

3

Forsikring knyttet til skip

Sjøforsikring

4

1.1. Forsikring knyttet til skip

- o Tre hovedtyper:
 - o Kasko
 - o Tap av inntekt
 - o Ansvar
- o Forskjellen :
 - o Hvilken interesse er forsikret
 - o Hvordan beregnes erstatningen

Sjøforsikring

5

1.1.1 Kaskoforsikring

- o Skade på/tap av skipet
- o Element ansvarsforsikring
- o Element tidstapforsikring
- o Delt i to:
 - o Kasko forsikring
 - o Kaskointeresseforsikring: bare totaltap og ansvar

Sjøforsikring

6

1.1.2 Tap av fraktinntekt

- o Den dekkede interesse: skipets inntjeningsevne
- o Forskjellige former:
 - o Tidstap: bare hvis skipet er skadet
 - o Hovedsakelig gjennom separat tidstapforsikring
 - o Men: også noe under kaskodekningen
 - o Fraktinteresse: Bare hvis skipet er totaltapt

Sjøforsikring

7

1.1.3 Ansvarsforsikring

- o Dekker skipets ansvar overfor tredjemann
- o Den vesentlige ansvarsforsikringen: P&I forsikring
- o Men: kasko og kaskointeresse dekker deler av kollisjonsansvaret

Sjøforsikring

8

Forsikring av varer

Sjøforsikring

9

1.2 Forsikring av varer under transport

- o Dekker varer under transport fra A til B (normalt fra selger til kjøper)
- o Tingsskedeforsikring: Dekker skade på og tap av godset.
- o Inkluderer kjøperens profitt
- o Men ikke
 - o Inntektstap generelt
 - o Eierens ansvar

Sjøforsikring

10

1.3 Noen andre vesentlige sondringer

- o Sjøforsikring vs krigsforsikring
 - o To forskjellige forsikringer
 - o Brukes i all sjøforsikring
- o Primærdekning vs dekning for redningskostnader
 - o Primær dekning = dekning av havarier
 - o Redningskostnader = dekning av utgifter

2 Rettskilder

- o FAL 1989
- o Norsk sjøforsikringsplan (NP) 2013
- o Norske vareforsikringsvilkår (VV) 2004
- o Gard og Skuld P&I conditions 2011

2.1 FAL 1989

- o Utgangspunkt: Preseptorisk, § 1-3
- o Men:
 - o Forsikring av registrert skip, § 1-3 (c)
 - o Forsikring av internasjonal varetransport, § 1-3 (e)
- o I praksis: Vareforsikring følger FAL med noen få unntak for internasjonal transport

2.2 Nordisk Sjøforsikringsplan (NP) 2013

- o Standard kontrakt
- o Fremforhandlet av begge parter
- o Utviklet over 135 år
- o Omfatter alle rederfors unntatt P&I
- o Omfattende forarbeider
- o Kontinuerlig oppdatering (nye versjoner)
- o Fraviker FAL i stor grad

2.3 Norske vareforsikringsvilkår 2004

- o Vilkår for forsikring av varer under transport
- o Mange av de samme karakteristiske trekk som NSPL
- o Men:
 - o Mindre omfattende motiver
 - o Sterkere forbindelse med FAL

2.4 P&I forsikring

- o Inkludert i Planen av 1964, men tatt ut i 1996
- o Idag: Hver P&I klubb har sine vilkår (i Norge: Gard og Skuld, i Sverige: The Swedish Club)
- o De viktigste klubbene medlem av The International Group

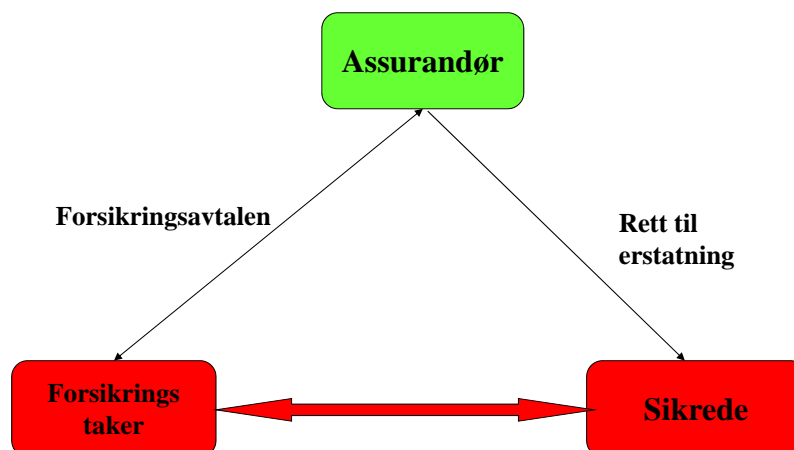
3. Forsikringsavtalen

- o Partene i forsikringsavtalen
 - o Definisjoner: NP § 1-1
 - o Forsikringstaker
 - o Sikrede
 - o Assurandør
 - o Assurandørsiden
 - o Koassuranse (hovedassurandør NP kap.9)
 - o Reassuranse (ikke regulert)
 - o Kundesiden: Medforsikring
 - o (N P kap. 7: panthaver)
 - o (N P kap. 8: andre)

Sjøforsikring

17

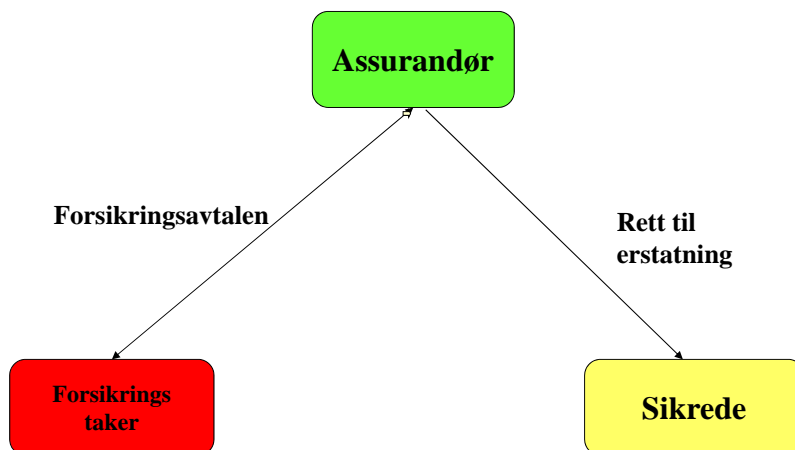
Kontraktspartene

Sjøforsikring

18

Forsikringstaker og sikrede

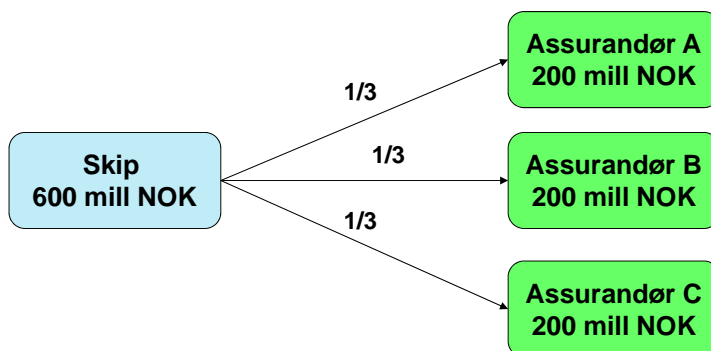

Sjøforsikring

19

Ko assurance

→ Flere direkte forsikringsavtaler

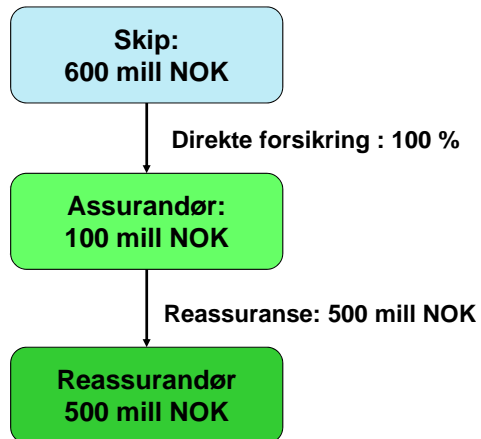

Sjøforsikring

20

Reassuranse

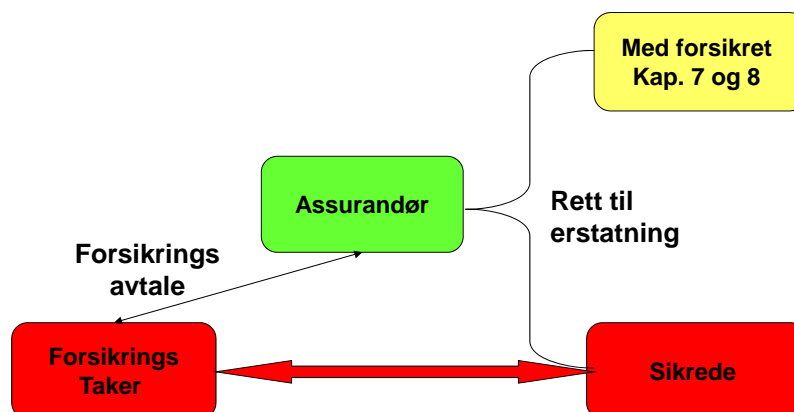
→. Assurandører reassurerer den overtatte risiko

Sjøforsikring

21

Forsikring av tredjemanns interesse, NP

Sjøforsikring

22

Forsikringsavtalen

- o Inngåelse:
 - o NP § 1-2: forsikringspolise
 - o NP § 1-3: Inngåelse gjennom megler
- o Jurisdiksjon og lovvalg: NP § 1-4
 - o Nordisk jurisdiksjon med mindre utenlandsk hovedassurandør
 - o Nordisk lovvalg

4. Forsikringsverdi og forsikringssum

- o Forsikringsverdi
 - o Utgangspunkt: Hva er interessen verdt?
 - o Åpen forsikringsverdi: NP § 2-2
 - o Taksert forsikringsverdi: NP § 2-3
- o Forsikringssum
 - o Utgangspunkt: Hva har jeg forsikret interessen for?
 - o De tre forsikringssummene: NP § 4-18

5. Dekningsfeltet

- o Terminologi
- o Farefeltet
- o Tapsfeltet
- o Årsakssammenheng

Terminologi

Havariet

Farefeltet

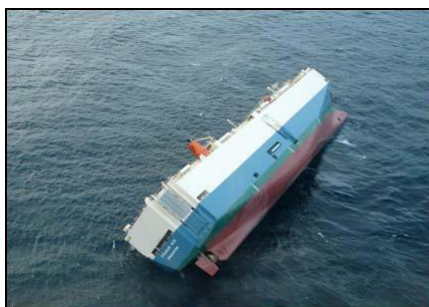
Dårlig vært

tyveri

lekkasje

Brann

Etc

Tapsfeltet

Skade

totaltap

collisjonsansvar

Tidstap

Etc

Årsakssammenheng

Årsakssammenheng

5. Farefeltet

- o Forsikring mot sjøfare
 - o All risks prinsippet: NPS 2-8
 - o Unntak :
 - o Krigsfare, NP § 2-8 (a)
 - o Inngrep av statsmakt, § 2-8 (b)
 - o Insolvens, § 2-8 (c)
 - o RACE II, § 2-8 (d)

Sjøforsikring

5 Farefeltet

- o Forsikring mot krigsfare, NSPL § 2-9
 - o Named perils prinsippet:
 - o Krig og krigslignende forhold
 - o Oppbringelse, konfiskasjon etc
 - o Opprør, sabotasje, terrorisme
 - o Sjørøveri og mytteri
 - o Felles unntak
 - o To sidestilte forsikringer

Sjøforsikring

28

5.

Tapsfelt/årsakssammenheng

- o Tapsfeltet: Få generelle regler
- o Årsakssammenheng - årsakssamvirke
 - o Hovedregel: NSPL § 2-13
 - o Særregel krig/sjø: NSPL § 2-14
 - o Særregel ulike perioder: NSPL § 2-11

Rt 1916.1117 Skotfos

Krigsrisiko

Grunnstøtning

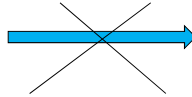
Sjøfare risiko

Rt 1916.1117 Skotfos

**Krigsrisiko =
uvesentlig
årsak**

Grunnstøtning

**Sjøfare risiko
= dominerende
Årsak**

Sjøforsikring

31

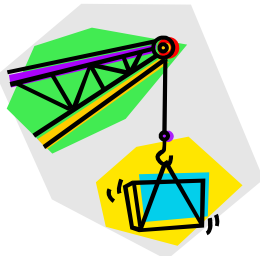
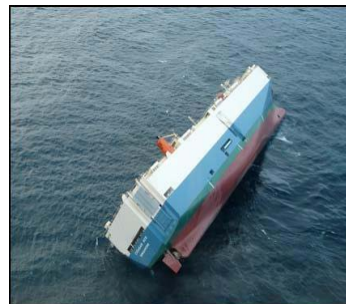
NP § 2-13

Dårlig vær 50 %

Havari

Brudd på sikkerhetsforskrift 50 %

Sjøforsikring

32

NP § 2-14

Krigsfare 40 % eller mindre

Grunnstøting

Sjøfare 60 % eller mer

Hovedårsaksregel

Sjøforsikring

33

NSPL § 2-14

Krigsfare 40-60 %

Grunnstøting

Sjøfare 60-40 %

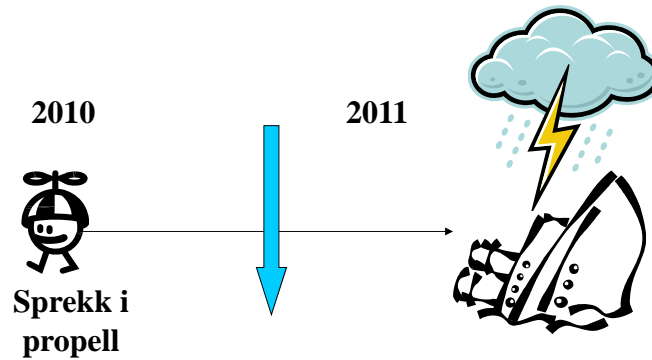

Like mye, likedeling 50/50

Sjøforsikring

34

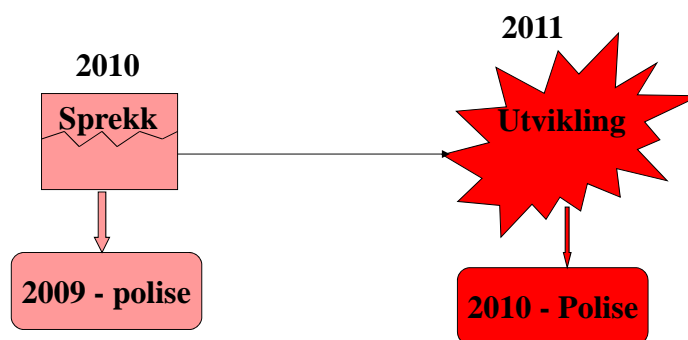
Årsaker i forskjellige perioder

Sjøforsikring

35

Periodisering, NP § 2-11, 2:

Dette betyr:

- Primærskaden henføres til tidspunktet da faren rammet
- Konsekvensskaden dekkes når den inntreffer

Sjøforsikring

36

6. Opplysnings- og omsorgsplikter

- o Opplysningsplikt; NP § 3-1 til § 3-6
 - o Omfang: aktiv opplysningsplikt
 - o Tidspunkt: avtaleinngåelsen
 - o Ansvarssubjekt: forsikringstaker
 - o Sanksjoner ved brudd avhenger av
 - o Skyld
 - o Årsakssammenheng

6. Opplysnings- og omsorgsplikter

- o Fareendring
 - o De alminnelige reglene: NP § 3-8 - § 3-13
 - o Tilsvarende i stor utstrekning § 3-1 flg
 - o Mindre praktisk betydning
 - o De spesielle reglene: NP § 3-14 - § 3-21
 - o Tap av klasse
 - o Fartsområde
 - o Rettstridig foretak
 - o Eierskifte

6. Opplysnings- og omsorgsplikter

- o Sikkerhetsforskrifter: NP § 3-22, § 3-25
 - o Begrepet
 - o Krav om uaktsomhet
 - o Årsakskravet
 - o Bevisbyrde
 - o Spesielle sikkerhetsforskrifter

6. Opplysnings- og omsorgsplikter

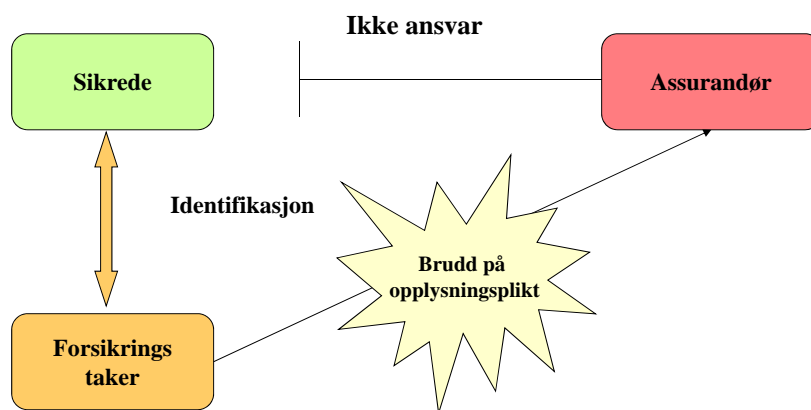
- o Fremkallelse av havariet
 - o Forsettlig fremkallelse
 - o Ikke ansvar, § 3-32
 - o oppsigelse, § 3-34
 - o Grov uaktsom fremkallelse:
 - o § 3-33: Avkortning
 - o Oppsigelse, § 3-34
 - o Sempel uaktsom fremkallelse: Fullt ansvar
- o Varslings/redningsplikt: § 3-29 - § 3-31

6. Opplysnings- og omsorgsplikter

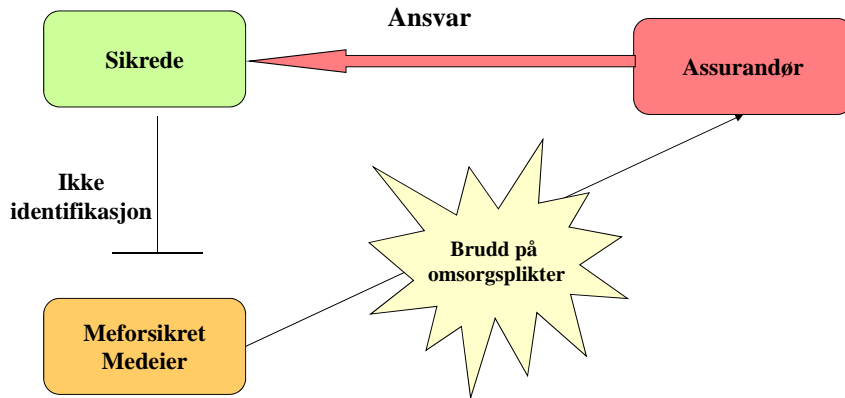
o Identifikasjon

- o Forsikringstager og hans hjelpere: Ikke regulert
- o Sikrede og hans hjelpere: § 3-36
- o Sikrede og forsikringstageren: § 3-38
- o Sikrede og andre sikrede: § 3-37

Sikrede og forsikringstaker

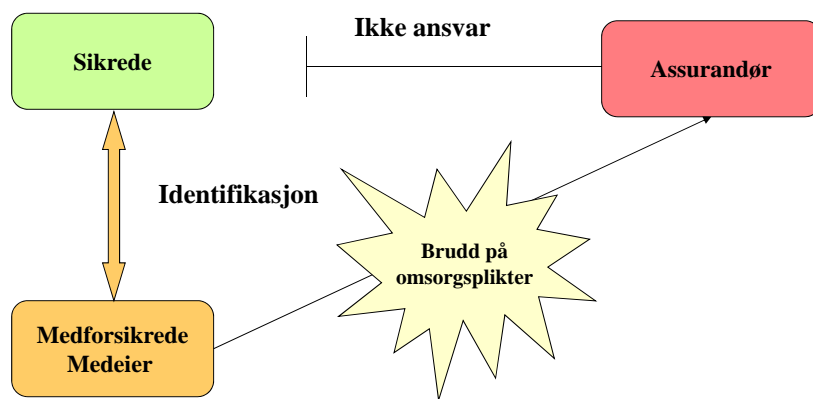
Sikrede og medforsikrede/medeier

Sjøforsikring

43

Sikrede og medforsikrede/medeier

Hvis overordnet beslutningsmyndighet

Sjøforsikring

44